

Sygn. akt VU 1002/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **A. C. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 6 czerwca 2013r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1002/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 czerwca 2013 roku Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. stwierdził, że A. C. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 1 kwietnia 2013 roku jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W odwołaniu z dnia 25 czerwca 2013 roku A. C. (1) wniosła o zmianę decyzji i ustalenie podlegania ubezpieczeniom.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. C. (1) posiada wykształcenie wyższe, ukończyła studia w kierunku bankowości. Przez 15 lat (do lipca 2011 roku) pracowała w banku jako analityk. Umowę o pracę rozwiązała z własnej inicjatywy w związku z koniecznością sprawowania osobistej opieki nad drugim nowo narodzonym dzieckiem. Dziecko urodziło się z wadą serca i w grudniu 2011 roku zmarło. Po tym wydarzeniu wnioskodawczyni poszukiwała pracy, zarówno w swoim macierzystym banku jak i w innych. Przez 1,5 roku pracowała tylko przez 3 miesiące w banku oddalonym od jej miejsca zamieszkania o 50 km. Z wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kosztów dojazdu zostawało jej 900 złotych. Innej lepiej płatnej pracy A. C. (1) nie znalazła.

A. C. (1) pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wraz z mężem oraz dwójką małoletnich dzieci. Jej mąż z tytułu zatrudnienia otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1700 złotych netto (po odliczeniu alimentów na dziecko).

(dowód: zeznania wnioskodawczyni nagranie od minuty 10.49 do minuty 16.33 w związku z nagraniem od minuty 2.13 do minuty 10.45 koperta k. 20)

A. C. (2) dnia 1 kwietnia 2013 roku zarejestrowała działalność gospodarczą pod nazwą FH (...) A. C. (1) w K. a polegającej na sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet. Sprzedażą miały być objęte ubranka dziecięce. Działalność tą miała prowadzić w domu i łącząc w ten sposób opiekę nad dziećmi (w momencie rozpoczynania prowadzenia pozarolniczej działalności wnioskodawczyni miała jedno dziecko a z drugim była w ciąży).

W związku z rozpoczęciem działalności gospodarczej zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 kwietnia 2013 roku, deklarując podstawę wymiaru składek ma kwotę 9.225,75 złotych. W dacie rozpoczęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wnioskodawczyni była w ósmym miesiącu ciąży.

(okoliczności niesporne, odwołanie k. 2-4, decyzja z dnia 6.06.2013 r. k. 1-3 akt ZUS, informacja z (...) k. 16 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni nagranie od minuty 10.49 do minuty 16.33 w związku z nagraniem od minuty 2.13 do minuty 10.45 koperta k. 20)

W dniu 3 kwietnia 2013 roku A. C. (1) dokonała zakupu pieczętka.

(dowód faktura VAT nr (...) k. 10 akt ZUS)

W dniu 6 maja 2013 roku A. C. (1) urodziła dziecko. Porób odbył się przez cesarskie cięcie.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 7 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie k. 9-12)

W maju 2013 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres od 6 maja 2013 roku do 20 października 2013 roku.

(okoliczności niesporne, decyzja z dnia 6.06.2013 r. k. 1-3)

W dniu 2 maja 2013 roku wnioskodawczyni wystawiła dzienne zestawienie sprzedaży numer(...) na kwotę 300 złotych.

(dowód: dzienne zestawienie sprzedaży k. 6 akt ZUS)

W dniu 6 maja 2013 roku A. C. (1) dokonała zakupu ubranek dziecięcych na kwotę 833,94 złote. Za dokonany zakup została przez PPHU (...) – I.K." I. K. w Ł. wystawiła faktura VAT (...)

(dowód: faktura VAT nr (...) k. 8 akt ZUS)

W dniu 24 kwietnia 2013 roku A. C. (1) zawarła z Biurem (...) umowę o usługowe prowadzenie ksiąg podatkowych. W dniu 15 maja 2013 roku została przez D. K. wystawiona faktura na kwotę 120 złotych.

(dowód: faktura VAT(...) k. 9 akt ZUS, umowa k. 11 akt ZUS)

A. C. (1) od maja 2013 roku nie dokonała żadnego zakupu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Nie dokonała również żadnej sprzedaży towaru. Nie prowadzi działalności gospodarczej z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad dwójką małoletnich dzieci.

Prowadząc działalność gospodarczą A. C. (1) zamierza skorzystać z preferencyjnej możliwości dla osób nowo prowadzących działalność gospodarczą tj. opłacać składki w kwocie 250 złotych.

(dowód: zeznania wnioskodawczyni nagranie od minuty 10.49 do minuty 16.33 w związku z nagraniem od minuty 2.13 do minuty 10.45 koperta k. 20)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 oraz art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Osoba wpisana do ewidencji działalności gospodarczej, która nie zawiesiła wykonywania działalności w trybie dodanego z dniem 20 września 2008 r. art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.), traktowana jest jako prowadząca taką działalność, albowiem dokonanie wpisu rodzi domniemanie faktyczne podjęcia działalności i wykonywania jej do czasu wykreślenia z ewidencji (ewentualnie zawieszenia). Domniemanie faktyczne ma jednak wyłącznie znaczenie dowodowe i może zostać obalone. W rezultacie organ ubezpieczeń społecznych może dowodzić, iż pomimo wpisu do ewidencji dana osoba faktycznie nie prowadzi działalności, wobec czego nie podlega z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z treścią definicji zawartej w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej dla uznania określonej działalności za działalność gospodarczą, konieczne jest łączne spełnienie trzech warunków: dana działalność musi być działalnością zarobkową, wykonywaną w sposób zorganizowany oraz w sposób ciągły.

Czasowe granice prowadzenia działalności gospodarczej oraz podlegania z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Istnienie wpisu do ewidencji wprawdzie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemanie prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Do sfery ustaleń faktycznych należy, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, czy też zaprzestano jej prowadzenia, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności.

Zaznaczyć przy tym należy, że prowadzenie działalności gospodarczej polega nie tylko na faktycznym podejmowaniu pracy, ale także na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania, poszukiwaniu zleceniodawców, organizowaniu przyszłych prac.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy zarzucił wnioskodawczyni, iż w rzeczywistości nie prowadziła działalności gospodarczej, a zadeklarowana podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, miała na celu jedynie uzyskanie korzyści z ZUS. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w ocenie Sądu Okręgowego daje podstawy do takiego twierdzenia. W ocenie Sądu zeznania wnioskodawczyni, w zakresie w jakim zaprzecza ona, aby zarejestrowanie działalności gospodarczej i zadeklarowanie podstawy wymiaru składek na kwotę 9225,75 złotych nie miało na celu jedynie uzyskanie świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, są niewiarygodne i nie zostały przez nią udowodnione. Poza przedstawionym dokumentami w postaci faktury zakupu towaru z dnia 6 maja 2013 roku, faktury za zakup pieczętki z dnia 3 kwietnia 2013 roku oraz umowy o usługowe prowadzenie ksiąg podatkowych, nie przedstawiła żadnych innych potwierdzających okoliczność rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Sądu, zebrane dokumenty miały jedynie na celu upozorowanie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej. Świadczy o tym całokształt okoliczności sprawy. W przedmiotowej sprawie A. C. (1) działalność gospodarczą zarejestrowała bowiem z dniem 1 kwietnia 2013 roku będąc w zaawansowanej ciąży. Wnioskodawczyni była wówczas w ósmym miesiącu ciąży. Dotychczas żadnej działalności gospodarczej nie prowadziła, nie posiadała doświadczenia w tym zakresie. Praktycznie przez półtora roku pozostawała bez pracy. Nie miała żadnych ewentualnych kontrahentów oraz rynku zbytu. Nie wiedziała, jakie dochody będzie przynosiła działalność gospodarcza a mimo, to zadeklarowała podstawę wymiaru składek na poziomie 9.225,75 złotych.

Logicznym jest, iż działalność gospodarcza winna przynosić dochody, umożliwiające chociażby opłacenie zobowiązań publicznoskarbowych w tym i składek na ubezpieczenia społeczne, nie mówiąc już o samym dochodzie. Natomiast sama wnioskodawczyni w odpowiedzi na odwołanie wskazała, że „ rzadko się zdarza, aby w pierwszym miesiącu prowadzenia działalności gospodarczej pomimo posiadanego towaru firma dawała utrzymanie... w pierwszym roku działalności przeważnie firma przynosi same koszty (stratę).” A. C. (1) mając więc świadomość co do żadnych lub niskich dochodów, w pierwszym okresie prowadzenia działalności gospodarczej zadeklarowała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne na poziomie 9.225,75 złotych, a więc pozostającą w oderwaniu od realnych możliwości finansowych jakie mogłaby przynosić jej ta działalność. Deklarując bowiem taką podstawę, nie miała zamiaru opłacać należnych składek, bowiem wiedziała, że za okres około miesiąca, będzie przebywać na urlopie macierzyńskim w związku z urodzeniem dziecka. Skoro będzie przebywać na urlopie macierzyńskim, to ona będzie otrzymywała świadczenia z ubezpieczeń społecznych w wysokości obliczonej od podstawy wymiaru składek w wysokości 9.225,75 złotych.

Na wiarygodność zeznań wnioskodawczyni wpływa również treść notatki sporządzonej przez pracownika organu rentowego w dniu 3 czerwca 2013 roku, a z której wynika, że A. C. (1) oświadczyła, iż w kwietniu 2013 roku działalności nie podjęła i faktycznie jej nie wykonywała z uwagi na złe samopoczucie związane z ciążą. Ponadto jak zeznała ubezpieczona, również po urodzeniu dziecka nie podjęła ona prowadzenia dalszego działalności gospodarczej. Nie dokonała ona żadnego zakupu towaru ani żadnej sprzedaży. Jedyną czynność, która ewentualnie mogłaby świadczyć o faktycznym i rzeczywistym prowadzeniu działalności gospodarczej to zakup towaru w dniu 6 maja 2013 roku, a więc w dniu przyjęcia do szpitala i w dniu wykonania cesarskiego cięcia. W świetle powyższych okoliczności zakup towaru w tym dniu, miał jeszcze bardziej uprawdopodobnić faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej, a nie miał na celu jej rzeczywistego prowadzenia. Kupując towar do sprzedaży, logicznym jest, że chce się go jak najszybciej sprzedać, aby nie blokować w ten sposób środków pieniężnych. Jednak wnioskodawczyni po zakupie tego towaru nie podjęła żadnych prób sprzedaży tego towaru, a przynajmniej nie udowodniła takiej okoliczności, a nawet nie próbowała jej udowodnić. Jej twierdzenia, że wystawiła zakupiony towar na aukcji na portalu allegro, pozostał gołosłowny. Wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnego dowodu potwierdzającego ta okoliczność. Ponadto jej zeznania są wewnętrznie sprzeczne. Raz twierdzi, że po urodzeniu dziecka nie prowadziła działalności gospodarczej a następnie, że z zakupionego towaru sprzedała trzy sztuki ubranek.

W ocenie Sądu **w chwili zgłaszania** działalności gospodarczej do ewidencji wnioskodawczyni wiedziała, że działalności tej nie podejmie i nie miała zamiaru jej z tym dniem podejmować. W dniu 1 kwietnia 2013 roku wnioskodawczyni była w ósmym miesiącu ciąży. Nie posiadała żadnych dochodów, nie pracowała. Zgłoszenie działalności gospodarczej do ewidencji niewątpliwie podyktowane było chęcią uzyskania w przyszłości świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie wolą prowadzenia tej działalności już od 1 kwietnia 2013 roku. Nie mając żadnego doświadczenia zawodowego, zbywców jak i odbiorców swojego towaru, wskazała bardzo wysoką podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, choć dla osób takich jak ona ustawodawca przewidział preferencyjną stawkę na te ubezpieczenia, co jest zrozumiałe jeśli weźmie się pod uwagę ryzyko, które zawsze takiej działalności na początku towarzyszy. Ponadto nie podjęła żadnych realnych efektywnych działań, aby taką działalność gospodarczą prowadzić i rozwijać. Poświęcenie ponad miesiąca czasu na zakup pieczętki, zawarcie umowy z biurem podatkowym i pojedynczy zakup towaru, nie może świadczyć o zamiarze prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 kwietnia 2013 roku. Za wiarygodnością zeznań wnioskodawczyni nie może również przemawiaćienne zestawienie sprzedaży opatrzone data 2 maja 2013 roku, bowiem nie jest dla Sądu wiadomym, kiedy ten dokument został w rzeczywistości wystawiony. Ponadto wnioskodawczyni wystawiając taki dokument nie dysponowała żadnym towarem, który mógłby podlegać sprzedaży, a przynajmniej dowodem zakupu takiego towaru.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności świadczą o tym, że zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 kwietnia 2013 roku A. C. (1) nie miała zamiaru wykonywania działalności gospodarczej już od dnia 1 kwietnia 2013 roku i comiesięcznego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od zadeklarowanej podstawy wymiaru w kwocie 9.225,75 złotych, a wyłącznym jej zamiarem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego wypłacanego przez ZUS i obliczonego od powyższej podstawy wymiaru. Czynności podjęte przez wnioskodawczynię nie świadczą o

faktycznym i rzeczywistym wykonywaniu działalności gospodarczej, natomiast miały one na celu stworzenie pozoru wykonywania działalności gospodarczej. Wnioskodawczynie nie potrafiła racjonalnie wyjaśnić, dlaczego deklarując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wskazała tak wysoką kwotę. Ponadto z jej informacyjnych wyjaśnień, potwierdzonych podczas składania zeznań w charakterze strony wynika, iż kwotę uzyskaną tytułem wypłaty zasiłku macierzyńskiego planowała wykorzystać na rozwój działalności gospodarczej w przyszłości, a więc na zakup towaru. Wnioskodawczynie zeznała bowiem, że nie otrzymała dofinansowania unijnego do swojej działalności a także iż otrzymała decyzję negatywną, gdy wystąpiła do banku z wnioskiem o kredyt. Tym samym zamiarem wnioskodawczynie było uzyskanie wysokiego świadczenia z ubezpieczeń społecznych, które częściowo zamierzała zainwestować w działalność gospodarczą.

W świetle wskazanych okoliczności Sąd przyjął, że zgłoszenie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przez odwołującą było czynnością pozorną w rozumieniu art.83 kc. Pozorność jej polegała na tym, że zgłoszenie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nastąpiło wyłącznie w celu objęcia wnioskodawczynie ubezpieczeniem z tego tytułu, a w konsekwencji zapewnienia świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Niezależnie od powyższego podnieść należy, iż działania A. C. (1) polegające na zgłoszeniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych. Zatem te działania są też sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i jako takie nieważne (art. 58 § 2 k.c.).

Rozstrzygając niniejszą sprawę, Sąd miał na względzie, iż na prowadzenie działalności gospodarczej składają się też czynności przygotowawcze, zmierzające do późniejszego zaistnienia czynności gospodarczych. Jednakże w niniejszej sprawie problem polega na tym, że te podjęte działania wstępne miały na celu jedynie upozorowanie podjęcia działalności gospodarczej od dnia 1 kwietnia 2013 roku.

W ocenie, czy zostały podjęte czynności zmierzające bezpośrednio do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej należy uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar (wolę) osoby prowadzącej działalność gospodarczą. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.11.2005, I UK 80/05, Legalis; z 24.05.2012, II UK 259/11, Legalis;) Samo formalne zarejestrowanie działalności gospodarczej ma znaczenie w sferze dowodowej, lecz samo w sobie nie przesądza podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, gdyż decydujące znaczenie ma dla istnienia tego obowiązku ma faktyczne prowadzenie działalności, a nie posiadanie uprawnień do jej prowadzenia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2009r., II UK 207/08, LEX 736738).

W konsekwencji Sąd uznał, iż wnioskodawczynie nie udowodniła, aby od kwietnia 2013 roku faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Nie zgłosiła w tym celu żadnych dowodów w tym np. dowodu z zeznań świadka D. K. na okoliczności i warunki zawartej umowy o usługowe prowadzenie ksiąg podatkowych, czy ewentualnie potwierdzenia wystawienia swoich towarów na aukcjach na portalu allegro, o czym zeznała na rozprawie w dniu 20 listopada 2013 roku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy uznał, że skoro odwołująca faktycznie nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 kwietnia 2013 roku, to organ rentowy prawidłowo uznał, że od tego dnia nie podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Tym samym Sąd Okręgowy, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie A. C. (1).